

szego rozporządzenia w warunkach, przewidzianych w tych artykułach, z wyjątkiem wypadków, kiedy wdowa po oficerze lub szeregowym P. P. przez powtórne zamążpójście uzyskała środki utrzymania.

Sposób i termin wypłaty odszkodowania w tych wypadkach określi rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 153. Rada Ministrów ustali nazwy dla organów, które dotychczas używały nazwy „Policja”, a do których według postanowienia art. 2 niniejszego rozporządzenia nazwa ta nie może mieć zastosowania.

POSTANOWIENIA KONCOWE.

Art. 154. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą ustawa o Policji Państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 61, poz. 363) oraz wszystkie inne przepisy sprzeczne z tem rozporządzeniem.

Art. 155. Wykonanie tego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i właściwym ministrom.

Art. 156. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w piętnaście dni po ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

258.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 6 marca 1928 r.

o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

O kwalifikacjach zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Art. 1. Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych posiada osoba, która uzyskała dyplom na nauczyciela szkół powszechnych przez ukończenie państwowego lub prywatnego z prawami szkół państwowych zakładu kształcenia kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych, albo przez zdanie równoważnościowego egzaminu na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych mogą obejmować uprawnienia bądź to do nauczania wszystkich przedmiotów programu szkoły powszechnej, bądź też do nauczania jednego z następujących: śpiew, rysunki, roboty ręczne, gospodarstwo domowe, ćwiczenia cielesne, język obcy, względnie inny przedmiot, oznaczony przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania religii w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z właściwą władzą duchowną, o ile kwalifikacje te nie są określone specjalnymi przepisami.

Art. 2. Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych uprawniają do nauczania w języku polskim lub o ile to jest wyraźnie zaznaczone w świadectwie, do nauczania w języku polskim i innym.

Osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych tylko w języku polskim może je rozszerzyć na drugi język nauczania przez zdanie egzaminu uzupełniającego na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Dyplomy uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczy-

cielskich, lub w szkołach zawodowych dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, o ile kwalifikacje do nauczania przedmiotów, wymienionych w dyplomie, mogą być przydatne w szkole powszechnej.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego decyduje o przydatności kwalifikacji i określa, jakie kategorie dyplomów, wymienionych w ust. 1 artykułu niniejszego, w jakim języku i do jakich przedmiotów dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustali sposób wydawania świadectw zapewniających te uprawnienia.

Art. 4. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zezwalać na zatrudnianie osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, jednakże nie dłużej niż do końca trzeciego roku szkolnego od daty zatrudnienia danej osoby.

Art. 5. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zwolnić od egzaminu, przewidzianego w art. 1 i 2 rozporządzenia niniejszego, i przyznać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych nauczycielom, którzy posiadają odpowiednie przygotowanie, o ile praca ich w szkole powszechnej zostanie uznana za wybitną.

Art. 6. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi w miarę potrzeby kwalifikacje nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych w szkołach powszechnych.

O kwalifikacjach zawodowych do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych.

Art. 7. Kwalifikacje zawodowe do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych posiada nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który uzyska świadectwo zdania praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Stali nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych, którzy posiadają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych w myśl postanowień art. 3 rozporządzenia niniejszego, przy przeniesieniu do publicznych szkół powszechnych nie są obowiązani do zdawania praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

Art. 8. Do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych może przystąpić nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który wykaże się co najmniej dwuletnią nieprzerwaną pra-

cą nauczycielską w wymiarze nie mniejszym niż 14 godzin tygodniowo, odbytą w publicznej szkole powszechnej po uzyskaniu kwalifikacji zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Za pracę nauczycielską, uprawniającą nauczyciela publicznej szkoły powszechnej do przystąpienia do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza przez niego oznaczona może uznać pracę w szkole innej, niż publiczna szkoła powszechna, przy zachowaniu jednak warunków pracy, podanych w ust. 1 artykułu niniejszego.

Art. 9. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych winien być organizowany w miarę możliwości w tej szkole powszechnej, w której dany nauczyciel jest zatrudniony.

Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych można zdawać dwa razy. W wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić poszczególnym nauczycielom na zdawanie tego egzaminu po raz trzeci.

Art. 10. Jeżeli nauczyciel publicznej szkoły powszechnej nie zda praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych przed upływem pięciu lat pracy nauczycielskiej w publicznych szkołach powszechnych po uzyskaniu kwalifikacji zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, winien być z nim rozwiązany stosunek służbowy.

Władza szkolna II instancji może w poszczególnych wypadkach odroczyć ostateczny termin praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, jednak nie dłużej niż na rok.

Art. 11. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych traci ważność, o ile osoba, która zdała ten egzamin, nie pracuje przez 10 lat z rzędu w szkole lub w administracji szkolnej.

Postanowienie to nie ma zastosowania do tych nauczycieli, którym Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przywróci prawa nauczycieli stałych na mocy przepisów o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art. 12. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zwalniać nauczycieli publicznych szkół powszechnych, posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, od obowiązku złożenia praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, o ile praca ich w szkole powszechnej zostanie uznana za wybitną.

Art. 13. Kwalifikacje zawodowe do ustalenia nauczycieli religii w publicznych szkołach powszechnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z właściwą władzą duchowną.

O kwalifikacjach nauczycieli powszechnych szkół specjalnych.

Art. 14. Kwalifikacje nauczycieli powszechnych szkół specjalnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

O kwalifikacjach dodatkowych.

Art. 15. Nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, posiadający kwalifikacje zawodowe do nauczania i ustalenia w publicznych szkołach powszechnych, oraz nauczyciel prywatnej szkoły powszechnej, posiadający kwalifikacje do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, może uzyskać kwalifikacje dodatkowe przez ukończenie państwowego wyższego kursu nauczycielskiego lub zakładu o poziomie, uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co najmniej za równorzędny, lub też przez zdanie równoważnościowego egzaminu na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Postanowienia przejściowe.

Art. 16. Nauczyciele czynni w szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego odpowiadają warunkom art. 1, o ile posiadają kwalifikacje do nauczania w szkołach powszechnych, przepisane dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w myśl przepisów, obowiązujących w którejkolwiek części Rzeczypospolitej do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 17. Nauczyciele czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i nieodpowiadający warunkom art. 16 winni uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych przed dniem 31 sierpnia 1929 r., o ile zaś są czynni w województwie pomorskim—przed dniem 31 sierpnia 1928 r., w przeciwnym razie należy z nimi rozwiązać stosunek służbowy najdalej z dniem 31 sierpnia 1929 r., a w województwie pomorskim — najdalej z dniem 31 sierpnia 1928 r.

Nauczyciele czynni w prywatnych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i nieposiadający kwalifikacji, wymienionych w art. 16, winni uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych do terminu, który określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 18. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może ustanowić osobny egzamin dla nauczycieli, wymienionych w art. 17, i zorganizować dla nauczycieli czynnych w publicznych szkołach powszechnych kursy przygotowujące do tego egzaminu.

Art. 19. Kwalifikacje zawodowe, uprawniające do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych wyłącznie w języku innym niż polski, wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, zachowują swoją ważność.

Do końca roku szkolnego 1930/31 mogą być wydawane oprócz świadectw kwalifikacji zawodowych, przewidzianych w art. 2 rozporządzenia niniejszego, także kwalifikacje zawodowe, uprawniające do nauczania wyłącznie w języku innym niż polski.

Art. 20. Nauczyciele, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego posiadają, lub przed końcem roku szkolnego 1930/31 uzyskają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych wyłącznie w języku polskim lub wyłącznie w języku innym niż polski, mogą rozszerzać posiadane kwalifikacje zawodowe na drugi język nauczania przez zdanie ulgowego egzaminu uzupełniającego na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza szkolna przez niego oznaczona może zwolnić poszczególnych nauczycieli od zdania powyższego egzaminu uzupełniającego, o ile w pracy szkolnej udowodnią oni należyte przygotowanie do nauczania w tym języku.

Art. 21. W razie stwierdzenia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w poszczególnych okręgach szkolnych braku kwalifikowanych kandydatów na posady nauczycielskie, władze szkolne upoważnione do tego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mogą w ciągu lat 10 od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego mianować w publicznych szkołach powszechnych oraz zezwalać na zatrudnianie w prywatnych szkołach powszechnych nauczycieli nieposiadających kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach powszechnych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi termin, w którym nauczyciele ci winni uzyskać kwalifikacje, przepisane rozporządzeniem niniejszym.

Art. 22. Do terminu, który określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, mogą być wydawane świadectwa kwalifikacji zawodowych do nauczania wyłącznie w takich prywatnych szkołach powszechnych, w których językiem nauczania jest język niebędący językiem nauczania w żadnej publicznej szkole powszechnej.

Art. 23. Warunkom art. 7 i 13 rozporządzenia niniejszego odpowiadają ci nauczyciele czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego:

1) którzy zdali egzamin kwalifikacyjny lub drugi egzamin nauczycielski w myśl przepisów obowiązujących do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w województwach: krakowskiem, lwow-

skiem, pomorskiem, poznańskim, stanisławowskim, i tarnopolskim;

2) którzy w czasie pracy przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego w województwach: krakowskim, lwowskim, pomorskim, poznańskim, stanisławowskim i tarnopolskim uzyskali kwalifikacje do ustalenia bez zdania drugiego egzaminu nauczycielskiego (kwalifikacyjnego) na mocy przepisów obowiązujących w tych województwach do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

3) którzy w publicznych szkołach powszechnych w województwach: białostockim, kieleckim, lubelskim, łódzkim, nowogródzkim, poleskim, warszawskim, wileńskim, wołyńskim i w m. st. Warszawie odbyli przed dniem 1 września 1927 r. trzyletnią nieprzerwaną pracę nauczycielską oraz przed tymże dniem uzyskali świadectwo złożenia pierwszego egzaminu nauczycielskiego lub kwalifikacje, uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędne z kwalifikacjami, nabytymi przez złożenie pierwszego egzaminu nauczycielskiego;

4) którzy byli czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu 29 listopada 1922 r. w województwach: nowogródzkim, poleskim, wileńskim i wołyńskim, powiatach: grodzieńskim i wołkowyskim oraz gminach: białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej naówczas powiatu bielskiego województwa białostockiego i uzyskali po dniu 1 września 1929 r. kwalifikacje, przepisane dla ustalenia w myśl art. 22 ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustaleniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. P. P. P. Nr. 44, poz. 311), zmienionej ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 2, poz. 6), ustawą z dnia 15 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 88) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 642);

5) którzy uzyskali do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego od Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwolnienie od obowiązku zdawania wszystkich przepisanych egzaminów i zostali zaliczeni do kategorii nauczycieli wykwalifikowanych.

Art. 24. Przy ustalaniu terminu, od którego nauczyciel publicznej szkoły powszechnej ma prawo zgłosić się do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznej szkoły powszechnej (art. 8), lub terminu, do którego nauczyciel obowiązany jest złożyć ten egzamin (art. 10), uwzględnia się przy zastosowaniu warunków, określonych rozporządzeniem niniejszem, pracę nauczycielską, odbytą przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

Dla nauczycieli czynnych w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i posiadających odbytą przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego co najmniej trzyletnią nieprzerwaną pracę nauczycielską po uzyskaniu kwalifikacji zawodowych do nauczania i zo-

bowiązanych w myśl postanowień rozporządzenia niniejszego do złożenia praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych — termin ostateczny zdania tego egzaminu, przewidziany w art. 10, odracza się do dnia 31 sierpnia 1932 r.

Postanowienia końcowe.

Art. 25. Przez kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych rozumie się w rozporządzeniu niniejszem także kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych o szczególnym charakterze organizacyjnym, t. j. szkół ćwiczeń i preparand nauczycielskich.

Przez nauczycieli należy rozumieć w rozporządzeniu niniejszem także i nauczycielki.

Art. 26. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 27. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem pierwszym następnego miesiąca po jego ogłoszeniu.

Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w przedmiocie, unormowanym rozporządzeniem niniejszem.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*